

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

9. V. simul tempore futura sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

telligi de vita corporali, vel spiritali determinate sed simpliciter de omni vita ita ut sit sensus. Ad nulum genus vite suscitatos esse, & ideo non esse proprie equiuocationem. Melius tamen (ut existimo) responderi potest, etiā in illis verbis sermonem esse de vita gratiæ, & gloriæ, ita ut sensus sit eos, qui non adhaeserunt Christo, in toto illo seculo vsque ad finem mundi non esse gratiam & gloriam consecuturos. Quod autem subditur, *donec consummetur mille anni*, non significat, post mille annos esse victuros: sed quia tempus definitum à Deo ad hanc primam resurrectionem, solum est hoc, quod fuit vsque ad diem iudicii, ideo specialiter dictum est, toto hoc tempore hos non fore viuificandos: non quia postea viuificandi sint: sed solum ut excludatur tempus, in quo maxime viuificari poterāt, & ita illa particula *donec*, tantum significat quid toto illo tempore futurum non sit, non tamen quid post illud tempus sit futurum iuxta frequentem modum loquendi Scripturæ in superioribus expositum.

In reliqua parte illius capitis describit Ioannes persecutionem Antichristi, vniuersalem resurrectionem, & iudicium, de quibus postea dicturi sumus. Quia in tota illa parte nulla est difficultas quæ ad præsentem questionem spectet. Solum in illis verbis, *Ascenderunt supra latitudinem terræ, & circumierunt castra Sanctorum, & ciuitatem dilectam*, aduertendum est, non intelligi per *ciuitatem dilectam* Ierusalem (ut Chiliaste exposuerunt) sed Ecclesiam. Hæc enim est ciuitas verè à Deo dilecta. Quod si de aliqua priuata vrbe terrena illa verba essent exponenda, potius de Roma, quam de Ierolyma intelligi deberent: quia post Christi ascensum in cælum, multo magis est dilecta hæc ciuitas à Deo, quàm Ierolyma.

Quoniam autem tota vis huius expositionis consistit in illis verbis, *resurrectio prima*, oportet ex contextu, & circumstantijs eius ostendere esse sermonem de resurrectione animæ, non corporis. Potest autem hoc varijs modis ostendi. Primo: quia in fine capitis ponitur vniuersalis resurrectio corporalis omnium mortuorum. Secundo quia post illam primam resurrectionem dicitur futura persecutio Antichristi, in qua Iusti occiduntur, quod repugnat & statui post corporum resurrectionem, & verbis Christi, *Matthæ. vigesimo quarto*, ut inferius latius dicemus agentes de iudicio. Tercio quia ibidem mors aperte sumitur pro morte spiritali, seu damnatione, ut cum dicitur, *Infernus & mors, missi sunt in flagnum ignis*, scilicet, post finale iudicium, quando non homines mortui, sed corpore, & animo viuentes derudentur in infernum. Ergo non sumitur ibi mors pro morte corporali, sed pro spiritali. Quid ergo mirum, quod eodem sensu, prius loquutus sit de resurrectione? Quartum argumentum simile confici potest ex illis verbis, *mors secunda*.

Mors enim corporalis non est nisi vna: ergo necessario intelligenda sunt de morte spiritali, ita ut mors prima sit, mors peccati: mors autem secunda, sit gehenna, ut exposuit Chrysostomus homilia 25. in Apocalyp. vel certe mors prima dicatur gehenna, vel condemnatio solius animæ: mors autem secunda sit damnatio totius hominis corpore, & animo, que fiet in die iudicii. Ergo è cōtrario resurrectio prima, & secunda secundum eundem modum, ac proportionem explicanda sunt. Et hinc tandem sumi potest alia coniectura. Quia mors prima, & secunda non intelliguntur respectu diuersorum, sed respectu eiusdem: ergo eodem modo intelligenda sunt resurrectio prima, & secunda: ergo non recte exponuntur de resurrectione bonorum, & malorum, ut Chiliaste finxerunt. Nec etiam placet expositio Origenis in 26. capite Iſai. quam refert Pamphyl. in Apolog. pro Origene, qui similiter exponens resurrectionem primam, & secundam de resurrectione be-

Fr. Suarez. tom. 2.

A norum, & malorum, explicat illam diei primam non tempore, sed dignitate. Nam licet hæc expositio non contineat errorem: non tamen potest contextui accommodari. Denique ad hunc fere modum expositum hunc locum Augustin. libr. 20. de Ciuit. fere per totum, præsertim cap. 7. & homilia. 17. in Apocalyp. & colligitur ex Elig. homilia. 8. in die cænæ Domini, & Hippolyto libr. de consummatione mundi, & Gregor. libr. 4. Moral. cap. 13. & libr. 18. cap. 25. vbi expresse dicit millenario numero non quantitatem, sed vniuersitatem temporis, quo regnat Ecclesia, designari, atque idem repetit libr. 3. cap. 12. Eodem modo sentiunt omnes expositores Catholici in Apocalyp. Anselmus, Beda, Rupertus, Aretas, & reliqui.

SECTIO IX.

Utrum vniuersalis resurrectio omnium hominum simultempore futura sit.

I N præcedenti sectione conclusimus, futuram esse vniuersalem resurrectionem eodem die, restat inquirendum, an etiam futura sit eodem tempore ac momento. In hac enim re explicanda Catholici scriptores in varias abiit sententias. Prima sententia est, prius esse suscitandos omnes Iustos, deinde omnes reprobos. Ita docent super. 1. Thessalon. 4. cap. 1. Primasius, Theophyl. & Oecumen. qui existimantur id accepisse à Chrysostomo, qui tamē nihil aperte dicit, ut patet ex homilia. 7. & 8. super 1. ad Thessalon. & homilia quadam de ascensione Christi. Apertius hoc docuit Theodoretus 1. ad Thessalon. 4. vbi ait, omnes Iustos, qui fuerunt tam in lege naturæ, & veteri, quam in lege gratiæ simul fore suscitandos, iuxta illud ad Hebræos 11. *Hi omnes mortui sunt non acceptis re promissionibus, Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummarentur*: omnes autem electos suscitandos esse ante reprobos. Idem tenet Caietan. 1. ad Corinth. 15. Fundari autem potest hæc sententia in verbis Psal. 1. ad 1. Thessalon. 4. *Mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi*, & 1. Corinth. 15. *In Christo omnes viuificabuntur, unusquisque autem in suo ordine, primitus Christus, deinde qui sunt Christi, deinde finis*, vbi aperte loquitur de ordine temporis. Secundo addi possunt congruentiæ. Prima, quia Iusti exituri sunt obuiam Christo in aera, & ideo oportet, ut prius resurgant, quam reprobis, qui in terra expectantur. Secunda ut Deus se ostendat propensiorē ad reddendū præmium, quàm pœnam. Tercio ut significetur obedientia Iustorum, dum citius obediunt voci Dei, eos ad vitam reuocantis.

Secunda sententia constituit ordinem inter ipsos Iustos. Qui dupliciter fingi potest, primo ut prius resurgant Iusti, qui Christi incarnationem præcesserunt: deinde qui fuerunt in lege gratiæ: vel aliter ut prius resurgant qui antea erant mortui, deinde illi, qui viui tunc inueniuntur. Et hic posterior modus colligi potest ex Augustino, & Anselmo, dicentibus, Iustos, quos dies iudicii viuos inuenierit, in corpore mortali rapiendos esse in aera, simul cum alijs Sanctis iam excitatis, & in ipso raptu esse mortuos, & resurrecturos. Nam ex hoc ordine aperte sequitur, prius esse suscitandos Iustos antea mortuos. Et ita explicant ac sequuntur Scot. in 4. d. 43. Scot. quæst. 1. qui fundantur in illis verbis Pauli. *Ei mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi: deinde nos, qui viui*. 1. Thessalon. 4. simul rapiemur cum eis obuiam Christo in aera. Sed in superioribus reieciimus hanc sententiam, & locum Pauli aliter exposuimus.

Tertia sententia est, omnes homines electos, ac reprobos simul, eodemque momento esse exsuscitandos. Hæc est communior Theologorum in 4. dist. 43. vbi D. Thom. eam indicat quæst. 1. artic. 3. D. Thom. quæst. 3.

D d d

quæst. 3.

Matth. 24.

Chrysost.

Origenes.
Pamphyl.

August.

Elig.

Hippolyt.

Greg.

Primas.

Theoph.

Oecumen.

Chrysostom.

Theod.

Hebr. 11.

Caietan.

1. Cor. 15.

1. Thessalon. 4.

1. Corinth. 15.

1. Thessalon. 4.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

1. Corinth. 15.

quæst. 3. præsertim in solutionibus argumentorum, ubi ad 3. dicit, sicut effectus sacramenti fit in ultimo instanti prolacionis formæ: ita generalem resurrectionem futuram esse in ultimo instanti, in quo consummabitur vox, seu sonus tubæ. Idem problematice Richardus articulo 5. quæst. 1. absolute Paludan. Sorus, & alij. Et ex Patribus inclinatur in hanc sententiam Gennadius. lib. de Eccle. dogmatibus, capite 6. Erit (inquit) resurrectio mortuorum omnium hominum, sed una simul, & semel non: prima iustorum, & secunda peccatorum. Hippolytus Martyr lib. de consummatione mundi, non longe à fine, & Method. de Resurrectione.

Et absolute hæc opinio est probabilior. Primo quia est magis consentanea scripturis, Ioan. 5. Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem filij Dei, & procedent, qui bona egerunt in resurrectionem vite: qui autem mala, in resurrectionem iudicii. Quorum verborum sensus est, nolite mirari, quod vobis dixerim, me habere virtutem ad excitandos mortuos. Nam venit hora, in qua vno verbo excitabo omnes homines tam bonos, quam malos: ergo ad vnum Christi imperium omnes simul resurgent. Et ita insinuant ibi Cyrillus, Chrysostomus, Rupertus: clarius Euthym. dicens, Simul omnes repente, ac virtute arcana coaptabit, animabit, ac excitabit voce sua, siue iussu. De hoc etiam Paulus loquitur. 1. ad Corinth. 15. Omnes quidem resurgemus in momento, in idu oculi, in nouissima tuba, carnes enim tuba, & mortui resurgent incorrupti. Secundo possumus argumentari ratione. Quia neque ex parte diuinæ potentie requiritur hæc successio, neque ex parte ipsius actionis, vt per se constat: neque etiam ex parte hominum suscitandorum. Quia si de omnibus iustis in communi agamus, si omnes simul resurgent ad commune omnium gaudium, maius etiam erit gaudium singulorum: & ideo (vt in Apocalyp. dicitur) singulorum Iustorum resurrectio differtur, donec impleatur numerus electorum: ergo consummato hoc numero omnes resurgent, neque erit etiam, cur alicuius resurrectio amplius differatur. Ad hæc si comparemus Sanctos legis naturæ, aut veteris ad Sanctos legis gratiæ, nulla ratio est, ob quam illorum resurrectio antecedit. Nam potius nos expectant, vt non sine nobis consummentur, vt Paulus dixit ad Hebr. 11. Rursus prærogatiua legis gratiæ est, vt gloria, & beatitudo non nisi tempore huius legis sit hominibus communicata: cur ergo resurrectio, & gloria corporum tardius conferretur hominibus huius legis, quam præcedentibus? Denique in hoc nullus antiquorum Patrum, aut Catholicorum Doctorum (quod ego viderim) dubitauit. Præterea quod iusti prius mortui non sint prius resurrecturi, quam illi, qui inueniuntur viui prope diem iudicii, primum ostendi potest præter Scripturæ testimonia adducta. Quia nulla est probabilis ratio alterius ordinis, vel successione. Nam priusquam præcedentes iusti resurgent, moriuntur reliqui iusti, qui tunc viuunt. Quia (vt supra ostendi) mors illorum non fiet in raptu: sed ante raptum, & causæ, quæ illis possunt mortem inferre, generalem resurrectionem præcedent, vt patet etiam ex supra dictis. Ergo æque cito obediunt voci Dei eos ad vitam feucantis. Adde, Paul. 1. ad Thessalon. 4. non solum, non significasse hos esse posterius suscitandos: verum potius fuisse sollicitum, ne aliquis putaret esse prius suscitandos, eo quod eorum mutatio, & resurrectio videri poterat facilius, & ideo dixisse, Qui residui sumus in aduentu DOMINI, non præuenimus eos, qui dormierunt. Ex quo non sequitur hos, qui dormierunt, esse præueniendos alios: sed ad summum, simul esse resurrecturos: quid autem in sequentibus verbis Paulus voluerit, statim dicemus. Tandem neque ex parte damnatorum oportet resurrectionem esse tardiolem, vt patet

respondendo ad argumenta aliarum opinionum.

Ad primum testimonium ex Paulo. Qui in Christo sunt, resurgent primi, intelligi potest primo, illos futuros esse primos, non ordine temporis: sed excellentia dignitatis, vt Sedulius exponit. Quæ expositio videtur difficilis D. Thomæ super Paulum: quia multi de viuis erunt probati in persecutione Antichristi, qui dignitate præcedent multos prius defunctos: sed hoc solui potest dicendo, non comparari (vt sic dicam) singulos ad singulos: sed multitudinem, ad multitudinem, & hoc modo priores dignitate præcedere. Nam in eis continentur Apostoli, Patriarchæ, & Prophetæ, & sanctissimi Martyres. Erit ergo iuxta hanc expositionem sensus Pauli, illi quidem qui mortui sunt, resurgent dignitate primi, eis quodam modo magis erit debita resurrectio, eo quod diutius eam expectarunt: nihilominus tamen reliqui simul cum eis rapiuntur obuiam Christo. Sed obstat Vox Græcæ ἀπὸ τοῦ quæ est aduerbium æquiualens temporis aduerbio comparatiuo, & ita legunt Græci primum. Obstat etiam particula, quæ sequitur, deinde, quæ non proprie significat ordinem dignitatis.

Secunda expositio est, vt sit sermo de ordine temporis: ita tamen, vt illi dicantur resurgere primi non positue, sed negatiue, id est, quod ante hos nullus resurget. Ita Anselmus. Sed videtur obstat, quod hoc non est singulare illorum, sed commune omnibus. Dicit potest, de illis hoc specialiter dici propter rationem supra traditam. Et ita, hæc vox primi, respondet superiori negationi, non præuenimus eos. Sed adhuc obstat, quod particula, quæ sequitur, Deinde, comparisonem positiuam indicat.

Tertia expositio est, vt illæ duæ partiæ significant successionem temporis, non inter quorundam resurrectionem, & aliorum, sed inter resurrectionem, & raptum. Prius enim resurgent, postea vero rapiuntur in æra obuiam Christo. Ita D. Thomas & Anselmus. Sed est difficultas in hac expositione, cur Paulus in priori membro loquatur tantum de præcedentibus hominibus iam mortuis: in posteriori vero de reliquis viuentibus. Nam & vtrique resurgent, & vtrique rapiuntur, & vtrique prius resurgent, quam rapiantur. Responderi potest, specialiter illis prioribus attribuisse resurrectionem, ne (vt diximus) existimarentur tardius resurrecturi, propter diuturnam mortem præcedentem: raptum vero æque vtrisque attribuisse, quia in eo ablata erat omnis dubitandi ratio. In hoc autem loco Apostolus nullam mentionem fecit resurrectionis damnatorum, quia solum cupiebat spem fidelium erigere, eosque consolari, vt patet ex illis verbis, vt non contristemini, sicut & ceteri, qui spem non habent: & ex illis, Itaque consolamini inuicem in verbis istis. Et ideo ex hoc loco nullo modo colligi potest, quod iusti prius excitandi sint, quæ damnati. Nam, cum Paulus ait, Mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi, non comparat resurrectionem Iustorum, ad resurrectionem damnatorum (de quibus nullam ibi mentionem fecit) sed comparat resurrectionem Iustorum, ad eorum raptum obuiam Christo in æra.

Ad secundum testimonium ex 1. ad Corinthios 15. respondetur primo. Sermonem esse de ordine dignitatis, non temporis. Ita Diuus Thomas, & Anselmus, & eadem expositio sub distinctione ponitur in commentariis, quæ Hieronymo tribuuntur. Eandem habet Tertullia. de resurrectione carnis, capit. 48. ijs verbis, Vnusquisque in suo ordine, scilicet quia & in suo corpore, ordo enim non aliud, quam meritorum dispositor. Merita autem cum corpori quoque ascribantur, ordo quoque corporum disponatur necesse est, qui possit esse meritorum. Secundo, si velimus exponere de ordine temporis propter verbum illud, deinde sunt. Quod sine dubio videtur intelligendum de ordi-

Richard.
Palud.
Sorus.
Gennad.

Hippolyt.
Metob.

Cyrril.
Chrysost.
Rupert.
Euthym.
1. Cor. 15.

Hebr. 11.

1. Thessal. 4.

Testimonij
Pauli
ad Thess. 4.
1. Expositio.
Sedul.
D. Thom.
2. Expositio.

D. Thom.
Anselm.

Testimonij
Pauli
1. Cor. 15.
Expositio.
D. Thom.
Anselm.
Hieronym.
Tertullian.

de ordine temporis) aduertendum est, Paulum in toto illo cap. non facere mentionem resurrectionis damnatorum, usque ad illa verba, *Ecce mysterium vobis dico, omnes quidem resurgemus: sed non omnes immutabimur*. In tota enim antecedenti parte capitis, tantum de resurrectione gloriosa sermonem habuerat propter erigendam fidem, & spem fidelium: & ideo, ne videretur aliam excludere, & vt timorem simul cum spe coniungeret, dixit, *Ecce mysterium vobis dico*. Hinc ergo colligo, cum in superioribus verbis dicit, *Vnusquisque in ordine*, non agere de ordine iustorum, & damnatorum, de quibus neque ibi, neque in priori parte capitis mentionem fecerat. Comparat ergo particularem resurrectionem Christi, sub qua comprehendit eos, qui ex speciali priuilegio, vel cum Christo, vel propter singularem cum Christo coniunctionem iam antea surrexerant, comparat (inquam) cum generali iustorum resurrectione, & hoc est, quod dicit, *primis Christus*, deinde hi, qui sunt Christi, quos specialiter nominat in hoc secundo ordine, non quia damnati non sint in eodem tempore resurrecturi: sed quia tunc tantum agebat de resurrectione gloriosa. Quod satis explicuit inferius, dicens, ibi latere mysterium, quia ad sonitum eiusdem vocis multi alij simul resurgēt, qui ad statum gloriæ non immutabuntur. Quod ergo addit Paulus, *Deinde finis*, nō significat (vt multi exponunt) deinde erit vniuersalis resurrectio aliorum, quia neque verba id significant, neque ex adiunctis talis sensus colligi potest. Est ergo sensus, Deinde sequetur finale iudicium: quo fiet, vt & regnum iustorum tradatur Deo, & Patri, & omnes Christi inimici subdantur sub pedibus eius vt in sequentibus subiungit. Iuxta quā expositionem (quæ mihi maxime literalis videtur) solum colligitur ex illis verbis, *deinde finis*, resurrectionem vniuersalem, tam bonorum, quam malorum, esse futuram ante mundi finem, & propter illum.

Ad primam coniecturam respondetur, non oportere, vt resurrectio iustorum præcedat resurrectionem malorum, eo quod iusti ascensuri sint in aera obuiam Christo. Quia nihil est incommodi, quod iniqui expectent illo tempore, in terra aduentum iudicis, præsertim cum totum illud tempus satis breue futurum sit.

Ad secundum dicitur, tunc non futurum tempus misericordiæ exercendæ, sed rigoris, iudicij, & iustitiæ, & ideo ex hoc capite potius expedit, vt opera iustitiæ, distributiæ, & commutatiæ simul implerentur.

Ad tertium dico, iniquos homines non resurrecturos vt iniquos, seu vt homines, & vt effectus Diuinæ omnipotentiæ, ideoq; non expedire, vt tardius obediāt voci Dei, quam iusti: vnde ex hoc etiam capite potius expedit, vt simul resurgant.

SECTIO X.

An vniuersalis resurrectio nocturno, vel diurno tempora futura sit.

Supponimus, vniuersalem resurrectionē breuissime esse absoluentam. Nam organizatio, & viuificatio corporum in instanti fiet: collectio autem cinerum Angelica velocitate, atque adeo eximia temporis breuitate perficietur, vt supra notauimus de communi ratione resurrectionis disputantes. Ex quo colligitur non esse verisimile hoc negotium resurrectionis esse noctu inchoandum, & die perficiendum, neque è conuerso, ideoque inquirimus, vtrum nocturno, an diurno tempore futurum sit. Quæ res licet valde sit incerta (quia ex scripturis nihil satis colligi potest) nihilominus Doctores ex cogitantur duos probabiles dicendi modos.

Primus est, resurrectionem futuram intempesta

nocte. Ita refert Hieronymus ex Diodoro in epistol. 152. ad Minenium & Alexandrum, qui id colligebat ex verbis Christi Matth. 25. & Luc. 17. Media autem nocte clamor factus est, ecce sponsus venit, Nam hinc (inquit) constat media noctis securus omnibus, consummationem mundi esse venturam. Et idem identit Hieronym. Matth. 25. eadem verba exponens, Chrysostom. homil. 79. in Matth. circa eadem verba, sub disiunctione dicit, Aut in parabola, quoniam dormiebant, dixit: commoratur, aut in nocte futuram resurrectionem ostendere voluit. Atque idem sentit Augustinus lib. 83. quæst. in. 57. & Ambrosius libro 8. in Lucam circa illa verba, cap. 17. In illa nocte erunt duo in lecto vno, &c. Lactantius lib. 7. c. 19. dicens intempesta, & tenebrosa nocte resurrectionem futuram. Idem Cassiodorus Psalm. 108. circa illa verba, Media nocte surgebam ad consistendum tibi. Et qui tenent, Christum surrexisse media nocte, idem affirmarent fortasse de cæteris hominibus: nam hoc argumento vtuntur aliqui ex prædictis authoribus. Afferunt etiam figuram egressionis filiorum Israel de Aegypto, quando media nocte Angelus descendit, Aegyptios percutiens, & Israelitas è seruitutis iugo liberans.

Alter dicendi modus est verisimilior, resurrectionem vniuersalem futuram hora matutina, quo tempore Christus surrexit. Hanc sententiam sequuntur communiter Theologi in 4. dist. 43. D. Thom. Bonauent. Richard. Durand. Paludan. Capreol. & Antonin. 4. par. tit. 24. cap. 11. §. 4. Et eandem tradit Anselm. in Elucidario, vbi dicit, resurrecturos nos, qua hora Christus surrexit. Et hoc est potissimum fundamentum huius sententiæ. Quia cum Christus sit exemplar nostræ resurrectionis, verisimile est, eo tempore, quo ipse surrexit, nos suscitandos esse, ipse autem surrexit summo diluculo, vt supra ostendimus: ergo & nos simili tempore resurgemus. Vnde concludit Anselm. resurrectionem nostram futuram in die Paschatis. Quod prius dixerat Lactantius, & significauit Macarius homilia 5. & 12. dicens nostram resurrectionem futuram tempore Aprilis, quando omnia florere incipiunt. Accedit, tempus lucis esse magis commodum, tum ad iudiciū, quod statim post resurrectionem sequetur: tum etiam, vt omnes homines possint naturali modo, & sine miraculis se mutuo videre, atque vt opus resurrectionis illustrius fiat. Item quodammodo pertinet ad bonorum gloriam, vt tempore lucis resurgant. Nā licet interna eorum claritas eis ad beatitudinē sufficiat, sicut fulgor etiam aduenientis Christi satis esse possit, vt resurrectionis gloria ab omnibus cōspiceretur, vt dixit Ambros. libro 8. in Lucam, tamē etiam oportet, vt extrinseca temporis, & loci circumstantia sit eorum gloriæ proportionata, quæ tamen simul cederet in maiorem reprobos penam. Erit enim illis tanto maior ignominia, & pudor, quanto eorum sit magis misera conditio, & corporum deformitas maior.

Denique dum Scriptura noctis mentionem facit cum loquitur de vltima resurrectione, nō significat illam futuram in nocte: sed ita loquitur: vt ostendat eo tempore, quo erunt homines securiores, magisque oblitus euentus talis diei, tunc Mundi consummationem futuram, vt notarunt Augustin. cit. loc. 1. Theophyl. Anselmus Matth. 25. fatilque significauit Paulus. 1. ad Thessalon. 5. dicens, Dies Domini sicut fur in nocte, ita veniet: Cum enim dixerint, pax & securitas: tunc repentinus eis superueniet interitus. Vbi etiam est considerandum, in his locis, in quibus noctis mentio fit, non esse sermonem de hora resurrectionis, sed magis de hora mortis. Vnde fieri poterit, vt in vltima iudicij die signa aliqua terribilia intempesta nocte incipiant: quibus fiet, vt si qui homines residui fuerint, vel subito vel paulatim moriantur: & tunc fortasse ad litteram verificabitur quod Christus dixit, Erunt duo in lecto vno & vnus assumetur,